

Publiska piekļuve dokumentiem 2017. gadā

Eiropas Parlamenta gada
ziņojums

PRIEKŠVĀRDS

Kopš 2001. gada 3. decembra Parlaments, Padome un Komisija piemēro Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi minēto iestāžu rīcībā esošiem dokumentiem.

Saskaņā ar šīs regulas 17. panta 1. punktu "ikviena iestāde reizi gadā publicē ziņojumu par iepriekšējo gadu, kurā norāda, cik gadījumos tā atteikusi nodrošināt piekļuvi dokumentiem, šādu atteikumu iemeslus un to slepeno dokumentu skaitu, kuri nav iekļauti reģistrā".

Saskaņā ar Parlamenta Reglamenta 116. panta 6. punktu Parlamenta Prezidijs pieņem gada ziņojumu, kas ir minēts Regulas (EK) Nr. 1049/2001 17. panta 1. punktā.

METODOLOĢIJA

Parlamenta ziņojums par 2017. gadu ir sagatavots, izmantojot šādu metodoloģiju:

- dati par skatītajiem un pieprasītajiem dokumentiem attiecas tikai uz konkretizētiem dokumentiem;
- pieteikumi attiecībā uz ļoti lielu vai nenoteiktu tādu dokumentu skaitu, kurus iestāde nevarēja identificēt, nav iekļauti statistikā par pieprasītajiem dokumentiem;
- datus par pieteikumiem piekļūt dokumentiem ir ņemti vērā divu veidu pieteikumi — gan pieteikumi, kuros prasīta piekļuve konkretizētiem dokumentiem, gan pieteikumi, kuros prasīta piekļuve nenoteiktam dokumentu skaitam;
- lēmumi par daļējas piekļuves piešķiršanu tiek uzskatīti par pozitīvām atbildēm;
- pieteikumu apstiprinājumi var attiekties vai nu uz sākotnējiem lēmumiem liegt piekļuvi, vai uz sākotnējiem lēmumiem piešķirt daļēju piekļuvi;
- pieteikuma apstiprinājuma gads tiek noteikts pēc sākotnējā pieteikuma reģistrācijas datuma.

RĀDĪTĀJS

<i>Kopsavilkums</i>	4
<i>I NODAĻA. 2017. gadā iesniegtie pieteikumi attiecībā uz piekļuvi dokumentiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001 ..</i>	5
A. Parlamenta dokumentu publiskais reģistrs	5
B. Skatītie un pieprasītie dokumenti	6
B.1. Tieši skatītie dokumenti	6
B.2. Dokumenti, kas pieprasīti, izmantojot tiešsaistes pieteikuma veidlapu vai elektronisko pastu	7
C. Dati par pieteikumiem	8
D. Pieteikuma iesniedzēju raksturojums	11
<i>II NODAĻA. Tendences un īpaši jautājumi</i>	14
A. Pieteikumi par dokumentiem, kas saistīti ar deputātu izdevumiem un pabalstu pieprasījumiem	14
B. Pieteikumi par piekļuvi dokumentiem, kas saistīti ar uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus un iepirkuma procedūrām	15
C. Apspriešanās ar trešām personām	16
<i>III NODAĻA. Eiropas Ombudam iesniegtās sūdzības un Tiesai nodotās lietas</i>	18
A. Jaunas sūdzības	18
B. Izskatīšana Tiesā	18
B.1. Jaunas lietas	18
B.2. Tiesas spriedumi	18
<i>Noslēguma piezīmes</i>	21

Eiropas Parlamenta gada ziņojums par publisku piekļuvi dokumentiem 2017. gadā (Regulas (EK) Nr. 1049/2001 17. pants)

Kopsavilkums

Skaitļi

- Publiskajā reģistrā iekļauto dokumentu atsauču skaits turpināja palielināties. 2017. gada 31. decembrī reģistra datubāzē bija iekļautas 683 846 atsauces (salīdzinājumā ar 647 903 atsaucēm iepriekšējā gadā).
- Parlamenta publiskā reģistra tīmekļa vietnes lietotāji 2017. gadā tieši reģistrā skatīja 95 014 dokumentus. Šajā pašā periodā Parlamentam ar tiešsaistes pieteikuma veidlapas vai elektroniskā pasta starpniecību tika nosūtīti 452 pieteikumi par 725 dokumentiem — par 10 % mazāk salīdzinājumā ar 2016. gadu.
- No šiem 452 pieteikumiem 84 pieteikumi attiecās uz iepriekš nepubliskotiem dokumentiem.
- Kopējais pozitīvo atbilžu īpatsvars 2017. gadā pārsniedza 93 %.
- Parlaments atteica piekļuvi 30 gadījumos — galvenokārt saistībā ar pieteikumiem, kuros bija prasīta piekļuve dokumentiem, kas saistīti ar deputātiem.

Tendences

- To pieteikumu skaits, kuri 2017. gadā iesniegti attiecībā uz ļoti lielu vai nenoteiktu skaitu dokumentu (pieteikumi attiecībā uz "visiem dokumentiem, kas attiecas uz" noteiktu tematu, "visiem dokumentiem, kuri satur informāciju par" noteiktu tēmu, vai dokumentiem, kuri attiecas uz noteiktu laikposmu, utt.), samazinājās par 31 % salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Pēc tam, kad laikā no 2014. gada līdz 2015. gadam pieteikumu skaits bija trīskāršojies, tas ievērojami samazinājās.
- 2017. gadā pieteikumu iesniedzēji izrādīja lielu interesi par dokumentiem, kas saistīti ar Eiropas politisko partiju un fondu finansēšanu. Tomēr vēl vairāk pieprasījumu tika iesniegts, lai piekļūtu dokumentiem par deputātu izdevumiem un pabalstiem un Parlamenta administratīvajām darbībām, piemēram, ar iepirkuma procedūrām saistītajiem dokumentiem.

I NODAĻA.

2017. gadā iesniegtie pieteikumi attiecībā uz piekļuvi dokumentiem saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001

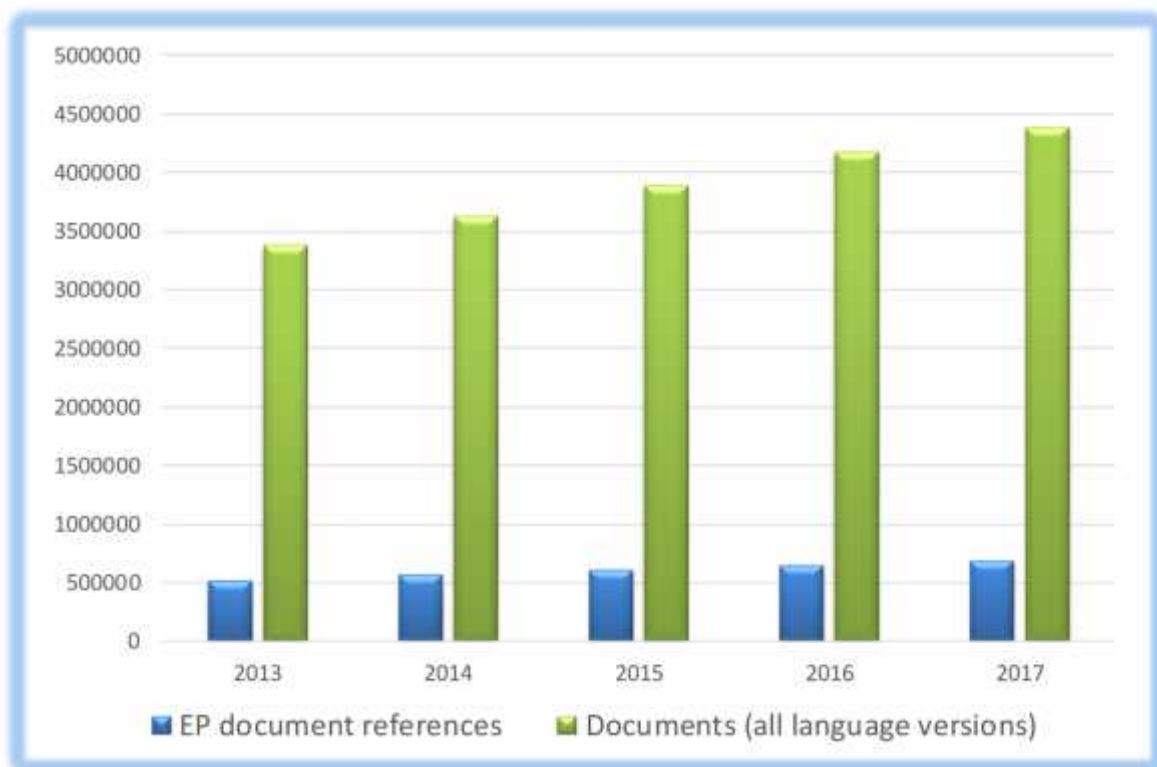
Gada ziņojumos, tostarp arī šajā ziņojumā, iekļautie skaitļi un statistikas dati par pieprasījumiem piekļūt dokumentiem ne tikai sniedz lasītājam plašu pārskatu par to, kā Parlaments gadu gaitā īsteno Regulu (EK) Nr. 1049/2001, bet arī ļauj konstatēt tendences, attīstību un aktuālākos jautājumus šajā jomā.

A. Parlamenta dokumentu publiskais reģistrs

Parlamenta dokumentu publiskajā reģistrā galvenokārt tiek apkopotas atsauces uz leģislatīvajiem dokumentiem un, cik vien iespējams, citu kategoriju dokumentiem, nodrošinot tiešu piekļuvi šiem dokumentiem. Reģistrs tika izveidots 2002. gadā, lai vēl vairāk palielinātu pārredzamību un saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001 atvieglotu sabiedrībai piekļuvi Parlamenta dokumentiem.

Iepriekšējā gadā dokumentu atsauču skaits bija pieaudzis par 6 %, un 2017. gada 31. decembrī reģistra datubāzē bija 683 846 atsauces (kas atbilst kopumā 4 384 273 dokumentiem, ņemot vērā vairākas valodu redakcijas). Publiskajā reģistrā netika iekļauts neviens slepens dokuments Regulas (EK) Nr. 1049/2001 9. panta izpratnē.

1. att. Parlamenta dokumentu publiskā reģistra attīstība

B. Skatītie un pieprasītie dokumenti¹

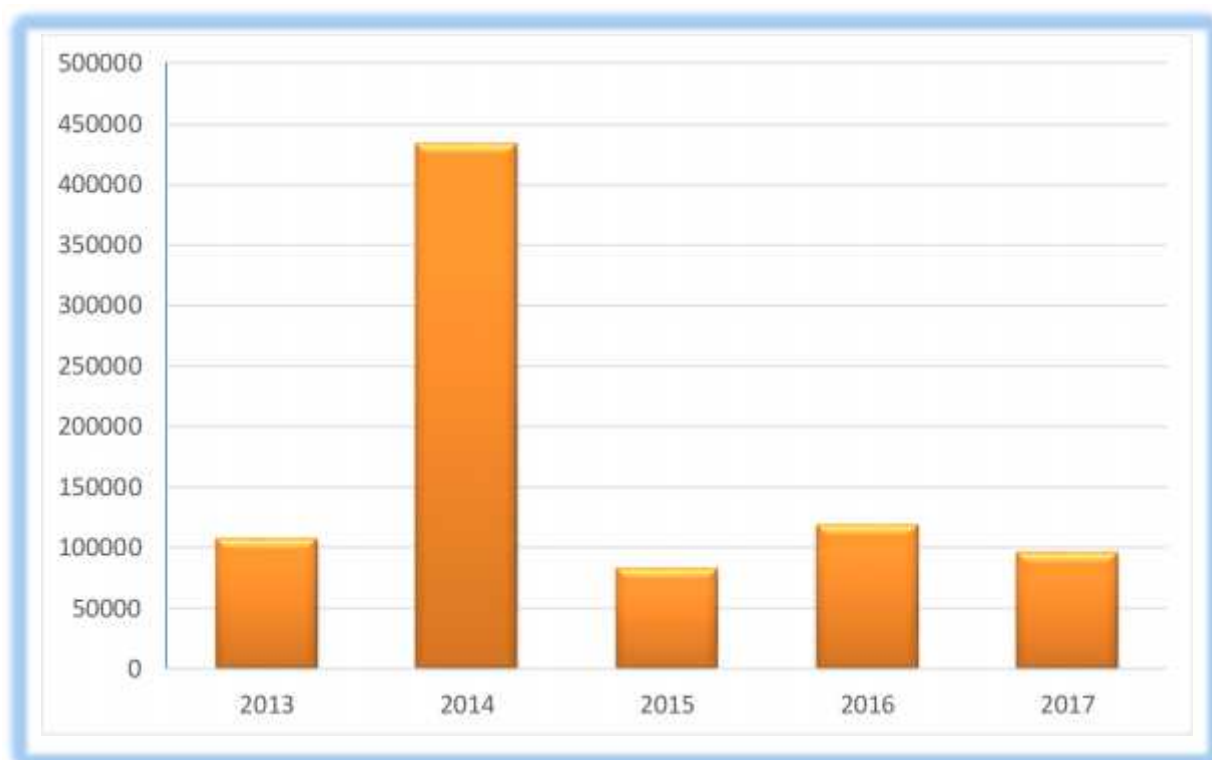
Gandrīz visus Parlamenta dokumentu publiskajā reģistrā iekļautos dokumentus var lejuplādēt tieši no tīmekļa vietnes saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1049/2001 12. pantu, kurā ir noteikts, ka iestādēm ir cik vien iespējams jānodrošina tieša piekļuve dokumentiem. Piekļuvi dokumentiem, kurus nevar skatīt tieši, var iegūt, ja, izmantojot tiešsaistes pieteikuma veidlapu² vai elektronisko pastu, tiek iesniegts pieprasījums.

B.1. Tieši skatītie dokumenti

2017. gadā Parlamenta publiskā reģistra tīmekļa vietnē tika tieši skatīti 95 014 dokumenti. Ir jāatceras, ka šajā skaitā neietilpst tie dokumenti, kuri skatīti, izmantojot citas ar reģistra datubāzi saistītās platformas, piemēram, Parlamenta komiteju platformas un Parlamenta ideju laboratorijas tīmekļa vietnes.

Visbiežāk tika skatīti: deputātu jautājumi, uz kuriem jāatbild rakstiski un kuri ir uzdoti saskaņā ar Reglamenta 130. pantu (25,4 %), atbildes uz deputātu jautājumiem (22,2 %), komiteju ziņojumi (6,3 %), no Eiropas Komisijas saņemti dokumenti (3,9 %).

2. att. **Parlamenta dokumentu publiskā reģistra tīmekļa vietnē skatīto dokumentu skaits**

¹ Šie dati attiecas tikai uz konkretizētiem dokumentiem.

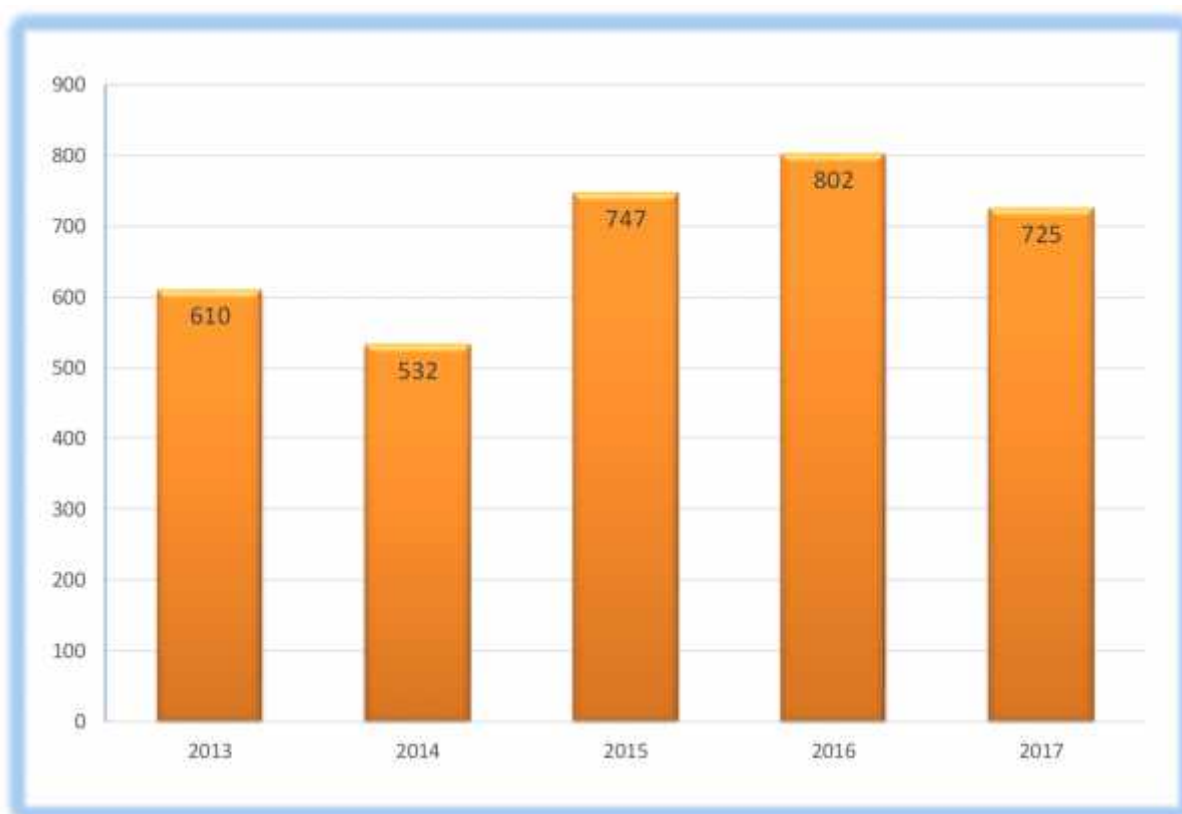
² <https://www.secure.europarl.europa.eu/RegistreWeb/requestdoc/secured/form.htm?language=LV>

B.2. Dokumenti, kas pieprasīti, izmantojot tiešsaistes pieteikuma veidlapu vai elektronisko pastu

Parlamentam 2017.gadā ar tiešsaistes pieteikuma veidlapas vai elektroniskā pasta starpniecību tika pieprasīta piekļuve 725 konkretizētiem dokumentiem. Tātad salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pieprasīto konkretizēto dokumentu skaits ir samazinājies par 10%.

Tāpat kā iepriekšējos gados šajā rādītājā nav ņemti vērā pieteikumi attiecībā uz piekļuvi nenoteiktam skaitam dokumentu, piemēram, pieprasījumi piekļūt "visiem dokumentiem, kas attiecas uz" noteiktu tematu un "visiem dokumentiem, kuri satur informāciju par" noteiktu tematu. Šos dokumentus nav iespējams izteikt skaitļos statistikas vajadzībām.

3.att. Konkretizētu dokumentu skaits, kuri pieprasīti, izmantojot tiešsaistes pieteikuma veidlapu vai elektronisko pastu

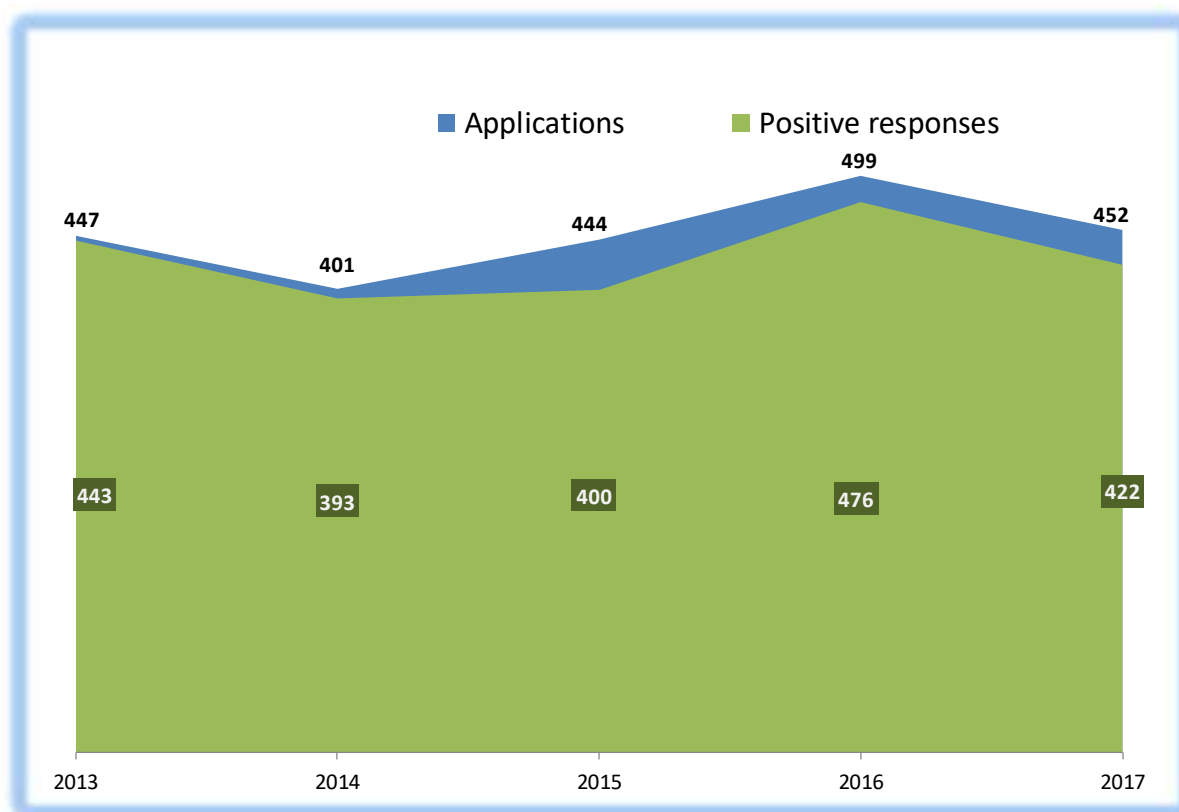
C. Dati par pieteikumiem

Parlaments 2017. gadā saņēma 452 pieteikumus, kas iesniegti, izmantojot tiešsaistes pieteikuma veidlapu vai elektronisko pastu. No tiem 341 pieteikumā bija prasīta piekļuve konkretizētiem dokumentiem, savukārt 101 — nenoteiktam dokumentu skaitam un 10 — dokumentiem, kas saistīti ar iestāžu savstarpējo apspriešanos saskaņā ar saprašanās memorandu³ (sk. II nodaļas C. punktu).

Aptuveni 22 % no visiem 2017. gadā saņemtajiem pieteikumiem tika prasīta piekļuve vai nu "visiem dokumentiem, kas attiecas uz" noteiktu tematu, vai arī "visiem dokumentiem, kuri satur informāciju par" noteiktu tematu. Jāņem vērā, ka šādu pieteikumu skaits, kuri attiecas uz nenoteiktu dokumentu skaitu un kuru izskatīšana var būt laikietilpīga, salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir samazinājies par 31 %.

No 452 pieteikumiem, kas tika saņemti 2017. gadā, Parlaments sniedza pozitīvu atbildi 422 gadījumos. Tajos ietilpst 14 gadījumi, kuros attiecībā uz pieprasītajiem dokumentiem tika sniegta daļēja piekļuve.

4. att. Pieteikumu un pozitīvo atbilžu skaits

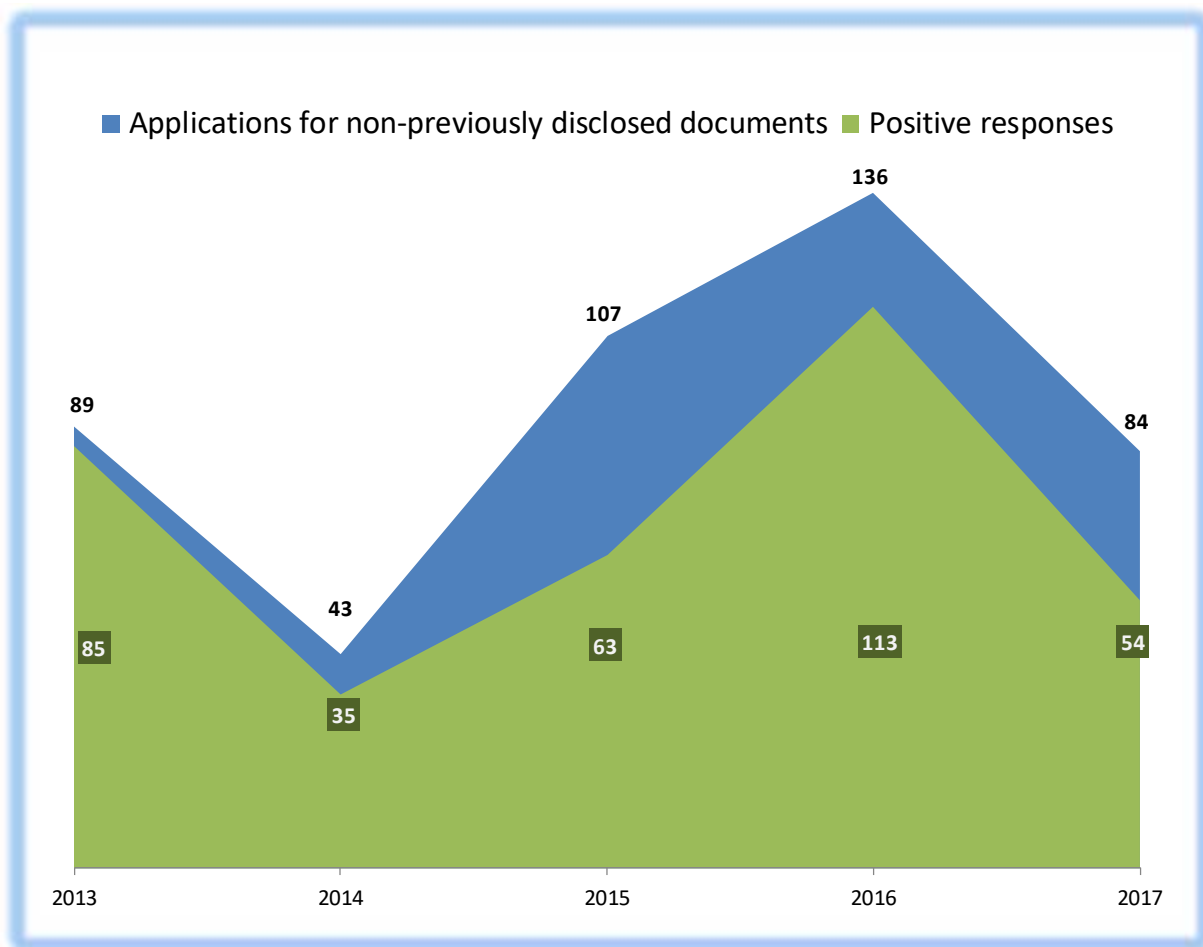
³ Saprašanās memorands, ko parakstījuši Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dienesti, lai ātri sarīkotu apspriešanos saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 4. punktu par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem.

Turklāt no šiem 452 pieteikumiem 84 pieteikumi bija saistīti ar iepriekš nepubliskotiem dokumentiem.

Lielākā daļa pieprasījumu par iepriekš nepubliskotiem dokumentiem attiecās uz deputātu politisko darbību un izdevumu atlīdzināšanas pieprasījumiem (26 %), Parlamenta administratīvo darbību (23 %), politisko partiju un grupu finansēšanu (15 %), juridiskajiem atzinumiem un tiesas prāvām (10 %) un dialoga sarunām (5 %).

2017. gadā Parlaments sniedza pozitīvu atbildi uz 54 no 84 pieteikumiem attiecībā uz iepriekš nepubliskotiem dokumentiem.

5. att. **Ar iepriekš nepubliskotiem dokumentiem saistītu pieteikumu un pozitīvo atbilžu skaits**

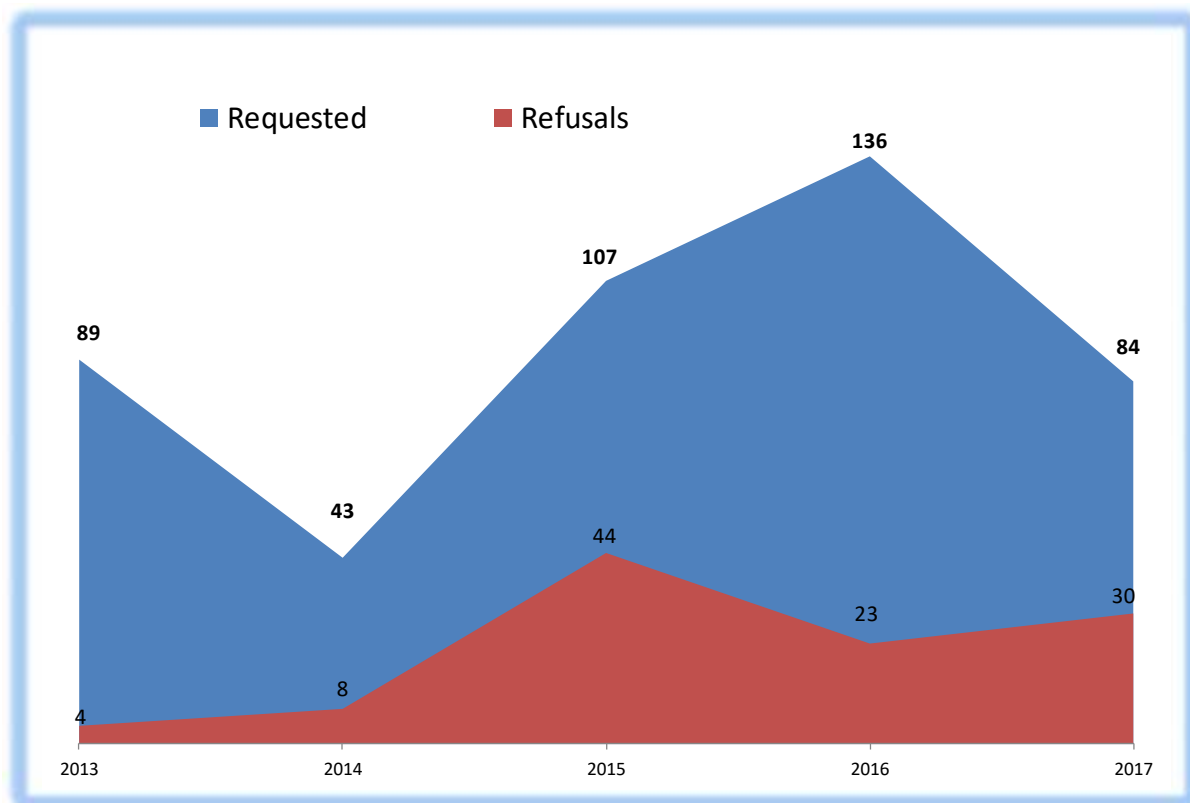
2017. gadā, izmantojot kompetentās iestādes lēmuma procedūru, Parlaments liedza publisku piekļuvi pieprasītajiem dokumentiem 30 gadījumos.

Pēc Parlamenta sākotnējā atteikuma 11 pieteikumi tika iesniegti atkārtoti.⁴ Visos gadījumos Parlaments palika pie savas sākotnējās nostājas.

⁴ Atkārtotus pieteikumus var iesniegt pilnīga vai daļēja atteikuma gadījumā (Regulas (EK) Nr. 1049/2001 7. panta 2. punkts). 2017. gadā uz diviem atkārtotiem pieteikumiem tika sniegta viena atbilde.

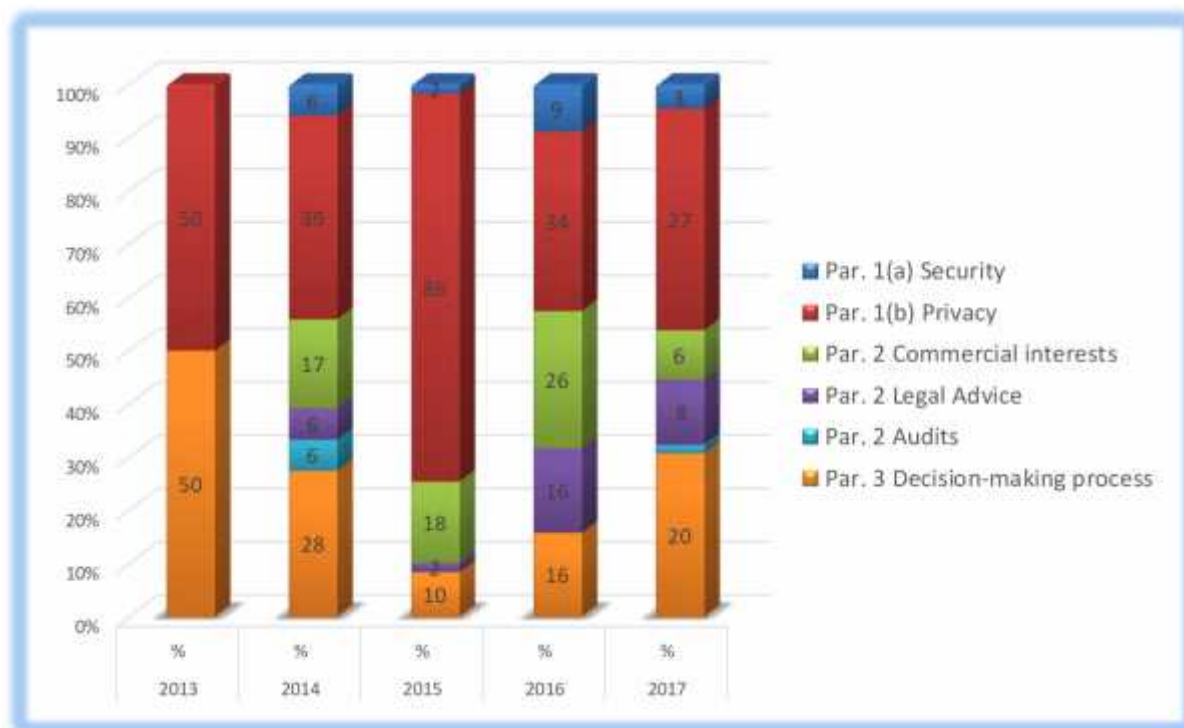
17 gadījumos no 30 noraidījumiem pieprasītie dokumenti attiecās uz deputātiem. Deviņi noraidītie pieprasījumi attiecās uz Parlamenta administratīvo darbību, trīs — uz politisko partiju un grupu finansēšanu un viens — uz lūgumrakstiem.

6. att. **Ar iepriekš nepubliskotiem dokumentiem saistītu pieteikumu un atteikumu skaits**

Kā atteikuma iemesls 2017. gadā galvenokārt tika norādīta personu privātās dzīves un neaizskaramības obligātā aizsardzība (Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts), lēmumu pieņemšanas process iestādē (Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 3. punkts), juridisku konsultāciju aizsardzība (Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 2. punkta otrais ievilkums) un fiziskas vai juridiskas personas komerciālo interešu aizsardzība (Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 2. punkta pirmais ievilkums).

7. att. **Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. pantā noteikto izņēmumu piemērošanas īpatsvars**

Visbeidzot, Parlamenta pozitīvo atbilžu īpatsvars 2017. gadā joprojām bija augsts, proti, kopējais šādu atbilžu īpatsvars bija aptuveni 93 %, savukārt attiecībā uz pieteikumiem par iepriekš nepubliskotiem dokumentiem pozitīvo atbilžu īpatsvars bija 64 %.

D. Pieteikuma iesniedzēju raksturojums⁵

Lielākā daļa pieteikumu iesniedzēju joprojām bija zinātnieki un pētnieki (šajā kategorijā ietilpa vairāk nekā 33 % pieteikumu iesniedzēju). Tam seko uzņēmumi, vides organizācijas un citi interešu pārstāvji, kuru pieteikumi kopumā veidoja aptuveni 20 % no visiem pieteikumiem. Attiecībā uz piekļuvi iepriekš nepubliskotiem dokumentiem, vislielākā pieteikumu iesniedzēju grupa bija žurnālisti (16 %).

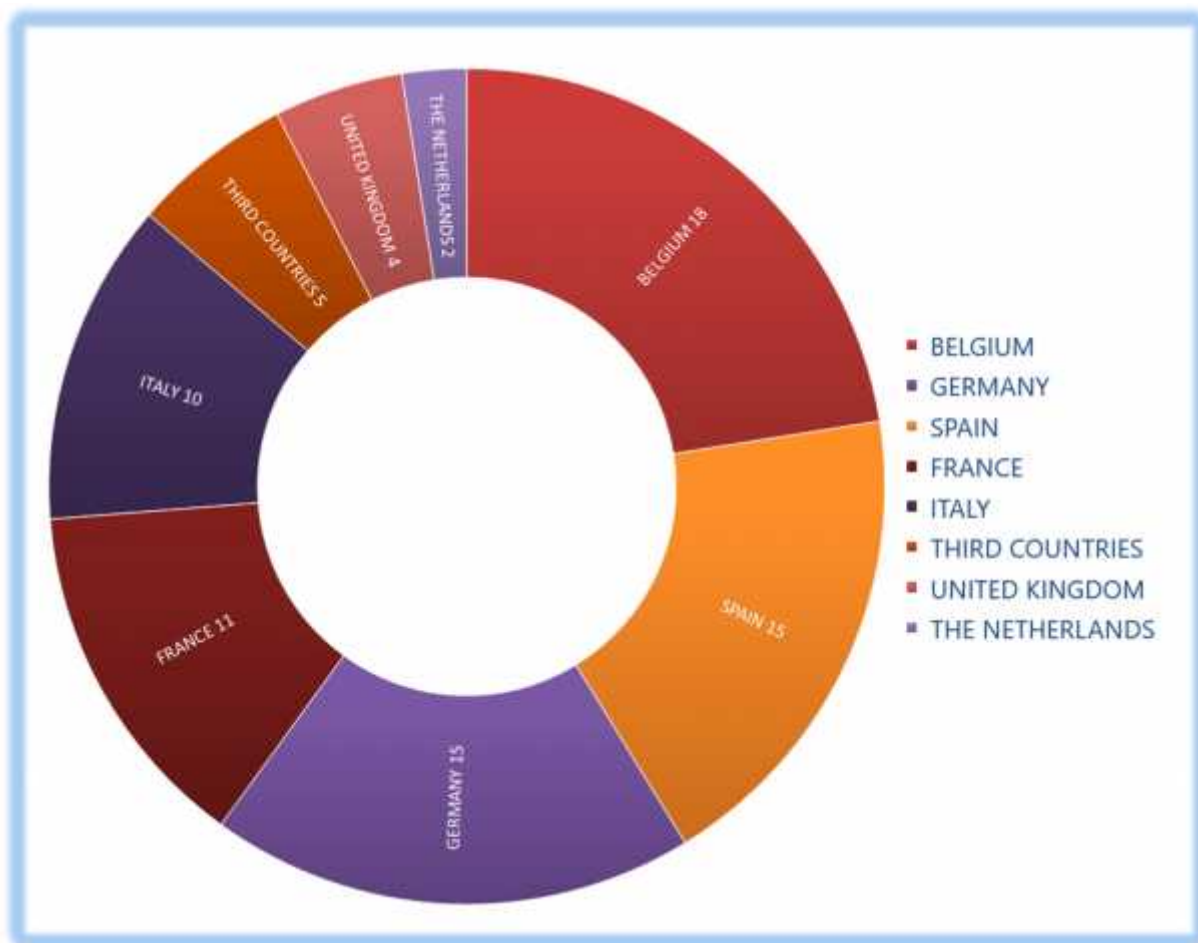
Pieteikumu iesniedzēju ģeogrāfiskais sadalījums saglabājās tāds pats kā iepriekš. Visvairāk pieteikumu — aptuveni 18 % — tika iesniegts no Beļģijas. Tai (dilstošā secībā) sekoja Vācija (15 %), Spānija (15 %), Francija (11 %) un Itālija (10 %). Pieteikumi no trešām valstīm veidoja aptuveni 4,6% no kopējā pieteikumu skaita.

Līdzīgi iepriekšējos gados vērojamajām tendencēm arī 2017. gadā pieteikumu iesniegšanai visbiežāk izmantotā valoda joprojām bija angļu valoda (55 %), aiz kuras ierindojās franču valoda (13 %), vācu valoda (11 %) un spāņu valoda (4 %).

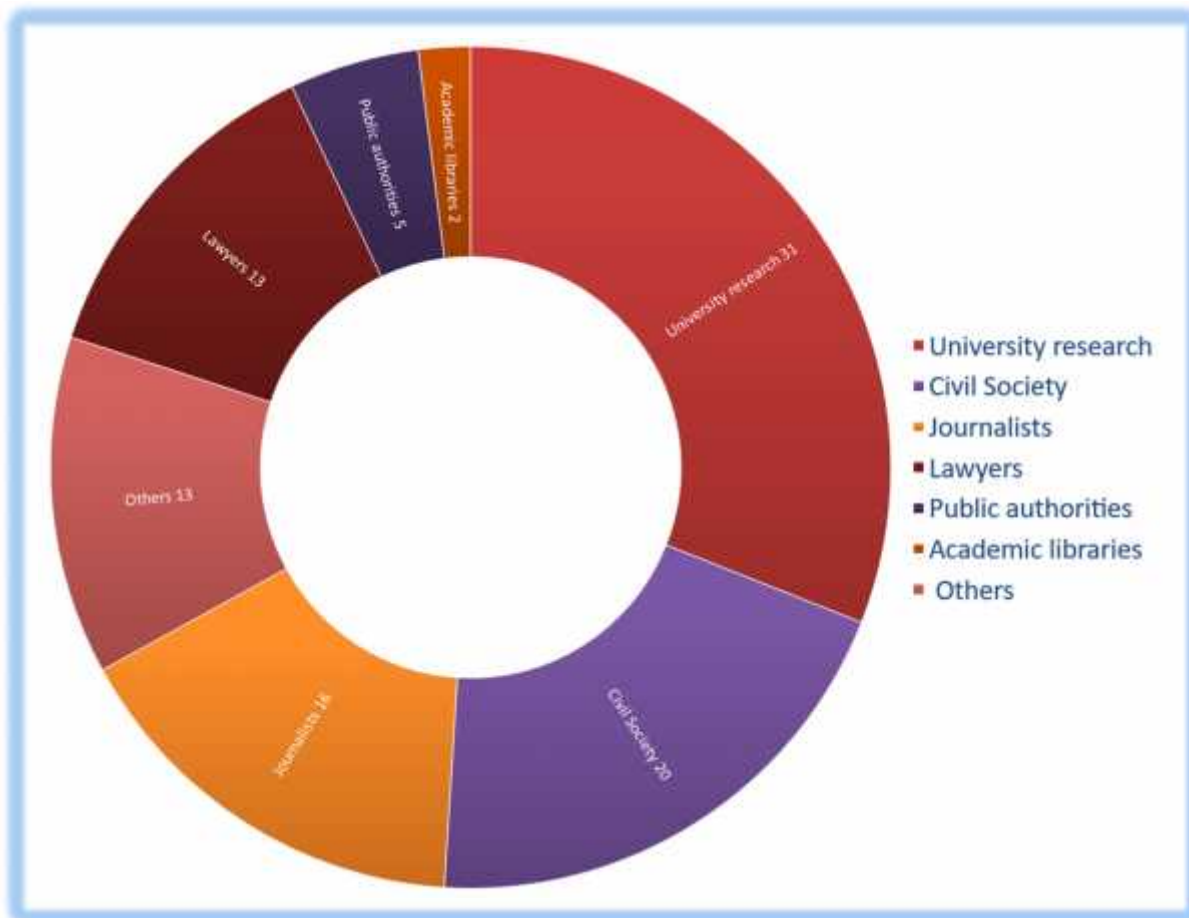
8. att. **To pieteikumu iesniedzēju raksturojums, kuri pieprasījuši piekļuvi dokumentiem 2017. gadā**

⁵ Dati par pieteikumu iesniedzējiem tiek apkopoti, pamatojoties uz informāciju, kuru pieteikumu iesniedzēji norāda savos pieteikumos. Taču, tā kā Regula (EK) Nr. 1049/2001 pieteikumu iesniedzējiem neuzliek pienākumu sniegt informāciju par savu identitāti, zināms skaits pieteikumu iesniedzēju patiešām neatklāj savu nodarbošanos. Tas īpaši attiecas uz pieteikumiem, kas ir iesniegti, izmantojot elektronisko pastu.

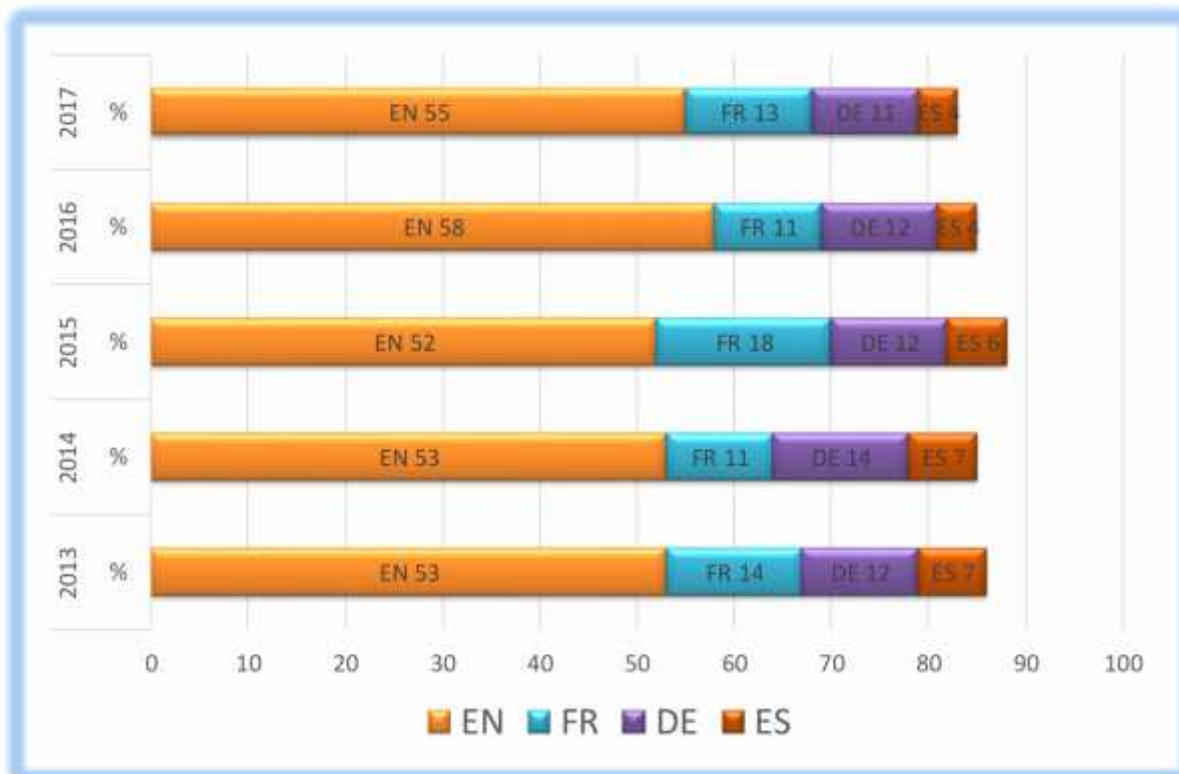
8.a att. **Valstspiederība**

8.b att. **Profesija**

8.c att. **Valoda**

II NODAĻA.

Tendences un īpaši jautājumi

Pieteikumus par piekļuvi dokumentiem visbiežāk pamudina iesniegt svarīgi notikumi Eiropas Savienībā vai īpaši nozīmīgas Parlamenta aktivitātes. Tādējādi 2017. gadā virkne pieteikumu varēja tikt skaidri sasaistīta ar vēlēšanām dalībvalstīs vai rakstiem presē par Eiropas politisko partiju finansēšanu — tematu, par kuru specializētie preses izdevumi pēdējā laikā bija rakstījuši vairākkārt. Taču galvenās tendences minētajā gadā bija drīzāk balstītas uz ilgtermiņa interesēm, nevis konkrētiem notikumiem. Lielākā daļa pieteikumu pēdējā kalendārā gada laikā tika iesniegti par piekļuvi dokumentiem, kas attiecas uz deputātu izdevumu atlīdzināšanas un pabalstu pieprasījumiem un īpašiem Eiropas Parlamenta administratīvajiem uzdevumiem, piemēram, iepirkuma procedūrām. Kā redzams saistībā ar nesen Tiesā izskatīto lietu, kura tiks aplūkota nedaudz vēlāk, sabiedrībā jau daudzus gadus ir valdījusi interese par dokumentiem un informāciju, kas attiecas uz minētajiem jautājumiem.

A. Pieteikumi par dokumentiem, kas saistīti ar deputātu izdevumiem un pabalstu pieprasījumiem

2017. gadā joprojām bija vērojama spēcīgā sabiedrības interese par piekļuvi dokumentiem un informācijai, kas ir saistīta ar deputātu pabalstiem un izdevumu atlīdzināšanas pieprasījumiem. Ar šiem jautājumiem bija saistīti 26 % no iepriekš nepubliskotiem dokumentiem. Ņemot vērā paziņojumus tiesas sēdēs vai apgalvojumus pieteikumu iesniedzēju pieprasījuma veidlapās, šķiet, ka šādu pieteikumu mērķis ir palielināt sabiedrības kontroli pār publisko līdzekļu, tostarp deputātiem paredzētās piemaksas par vispārējiem izdevumiem, izmantošanu.

Parlamenta prakse

Principā Parlaments tiek organiski nošķirts no tajā ievēlētajiem deputātiem. Tādēļ iestādes kompetencē nav izlemt, vai būtu jāpublisko deputātu personīgie dokumenti, e-pasta sarakste, darba kārtība, vēstules vai iekšējas piezīmes. Tie nav Parlamenta dokumenti. Tomēr Parlamenta Reglamenta 116. panta 2. punktā ir noteikts, ka dokumenti, kurus ir sagatavojuši atsevišķi deputāti, ir Parlamenta dokumenti attiecībā uz piekļuvi dokumentiem tad, ja tie ir iesniegti saskaņā ar Reglamentu. Saskaņā ar minēto noteikumu pieprasījumi par izdevumu atlīdzināšanu un pabalstiem, ko deputāti iesniedz Parlamentam, kļūst par Parlamenta dokumentiem un tādējādi ietilpst Regulas (EK) Nr. 1049/2001 darbības jomā. Iedzīvotāji un organizācijas bieži vien prasa piekļuvi tieši šiem dokumentiem.

Izskatot pieteikumus par piekļuvi dokumentiem, kas saistīti ar deputātiem, Parlaments ņem vērā Reglamenta 116. panta 2. punktu, un ļoti bieži ir piemērojams Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts par personu privātās dzīves un neaizskaramības aizsardzību.

Izdevumu atlīdzināšanas un pabalstu pieprasījumos ir iekļauta virkne personas datu, kā definēts Regulā (EK) Nr. 45/2001. Šī iemesla dēļ Parlaments lielākajā daļā šādu gadījumu atsaka piekļuvi dokumentiem, pamatojoties uz personas privātās dzīves un neaizskaramības

aizsardzību, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā, to interpretējot saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 45/2001⁶.

Parlamenta pieeju attiecībā uz piekļuvi dokumentiem atbalsta arī pamatnostādnes, ko Prezidijs 2008. gada 20. februārī pieņēma, pamatojoties uz valstu parlamentu paraugpraksi. Saskaņā ar šīm pamatnostādnēm detalizēts to summu sadalījums, kuras faktiski tiek izmaksātas atsevišķiem deputātiem, netiek publiskots, lai gan deputāti var izvēlēties publiskot informāciju, kurā viņi vēlas dalīties ar sabiedrību.

B. Pieteikumi par piekļuvi dokumentiem, kas saistīti ar uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus un iepirkuma procedūrām

2017. gadā tika novērota vēl kāda tendence, kurai šajā ziņojumā ir atvēlēta atsevišķa nodaļa. Tā ir sabiedrības interese par piekļuvi iepirkuma procedūras dokumentiem. Pretendenti un reizēm arī pētnieki un žurnālisti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001 iesniedz pieteikumus par piekļuvi dokumentiem, kas ir saistīti ar publiskā iepirkuma procedūrām. Saistībā ar šī veida pieteikumiem laika gaitā ir radusies virkne problēmu, no kurām dažas, ja ne pilnīgi, tad vismaz daļēji, 2017. gadā tika atrisinātas.

Pārmērīgs dokumentu skaits

Pretēji dažiem valstu likumiem Regulā (EK) Nr. 1049/2001 nav iekļauts neviens noteikums par ļaunprātīgiem vai acīmredzami nepamatotiem pieteikumiem. Tomēr daži pieteikumu iesniedzēji prasa piekļuvi ļoti apjomīgiem dokumentiem vai ļoti lielām datnēm, un sarežģīti pieteikumi var radīt iestādei lielu administratīvo slogu. To izskatīšanai bieži vien ir nepieciešams veikt padziļinātu izpēti un detalizētu analīzi un iesaistīt šajā darbā vairākus Parlamenta dienestus.

Šādās situācijās Parlamentam saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1049/2001 7. panta 3. punktu ir iespējas pagarināt likumā noteikto atbildes sniegšanas termiņu par 15 darba dienām un saskaņā ar minētās regulas 6. panta 3. punktu bez papildu formalitātēm apspriesties ar pieteikuma iesniedzēju, lai rastu pieņemamu risinājumu. Tomēr ne vienmēr šīs iespējas ir bijušas pietiekamas vai piemērotas. Ja pieteikuma iesniedzējs un Parlaments nevienojas par pieprasījuma apjoma sašaurināšanu, panākot, ka dokumentu apmērs ir apstrādājams, vēl līdz nesenam brīdim tiesā nebija izskatīti veidi, kā faktiski risināt ar šo pieteikumu radītā lielā administratīvā sloga jautājumu.

Tiesa nesēn norādīja, ka atsevišķos gadījumos, kad dokumentu apjoma dēļ vai dokumentu konfidencialo daļu dēļ būtu jāveic nesamērīgi liels administratīvais darbs, proporcionalitātes principa piemērošana ļautu iestādēm samērot publiskās piekļuves intereses ar darba slodzi, ko rada pieteikums. Šī iespēja un nosacījumi tās izmantošanai tagad ir atzīti, un Tiesa tos ir nostiprinājusi lietā T-136/15 — *Evropäiki Dynamiki/Parlaments*. Šī lieta bija saistīta ar pieteikumu attiecībā uz piekļuvi visai pieejamajai informācijai par Parlamenta uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus visās konkrētajās ar IT sistēmas līgumu saistītā konkursa daļās.

Tiesneši apstiprināja, ka gadījumos, kad pieprasīto dokumentu izvērtēšana var notikt, tikai aplūkojot katru atsevišķu dokumentu, kad šāda izvērtēšana rada pārmērīgu darba slodzi un

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 45/2001 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Kopienas iestādēs un struktūrās un par šādu datu brīvu apriti, OV L 8, 12.1.2001., 1.–22. lpp.

kad iestāde ir velti centusies panākt vienošanos ar pieteikuma iesniedzēju par pieprasījuma apmēra samazināšanu, iestādei ir pamatotas tiesības atteikt piekļuvi dokumentiem, pamatojoties uz pārmērīgu darba slodzi.

Īpašs gadījums saistībā ar dokumentiem par Eiropas politisko partiju finansēšanu

Lai saņemtu no Eiropas Savienības budžeta finansējumu, ar ko finansēt savu darbību finanšu gada laikā, Eiropas līmeņa politiskās partijas un fondi, atsaucoties uz ikgadējo uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, var pirms katra finanšu gada sākuma pieteikties dotācijai.

Finansēšanas procedūra sākotnēji tika noteikta Regulā (EK) Nr. 2004/2003, un noteikumi šajā jautājumā paredzēja konkrētās informācijas tiešu publiskošanu. Līdz ar to Parlaments saņēma daudzus saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001 iesniegtus pieteikumus par publisku piekļuvi dokumentiem vai informācijai, kas saistīta ar finansēšanas procesa administrēšanu, taču attiecībā uz to nebija skaidri paredzēta informācijas publiskošana. Vairākos pieteikumos tika prasīta piekļuve politisko partiju dotāciju pieteikumu dokumentācijai. Ņemot vērā dotāciju pieteikumu īpatnības un tajos ietvertās informācijas konfidencialitāti, gadījumos, kad saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001 tika pieprasīta pieteikuma publiskošana, Parlaments visbiežāk konstatēja, ka to nevar publiskot, neapdraudot attiecīgās organizācijas pamatmērķus un darbu. Tāpēc piekļuve dotāciju pieteikumiem bija jāatsaka, lai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 2. punkta pirmo ievilkumu aizsargātu partiju vai fondu komerciālās intereses.

Kopš 2018. finanšu gada, kad ir stājies spēkā Regula (ES, *Euratom*) Nr. 1141/2014, ar ko tika aizstāta Regula (EK) Nr. 2004/2003, situācija ir mainījusies. Ar jauno regulu tika izveidota Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu iestāde — neatkarīga struktūra, kas pārvalda Eiropas politisko partiju un fondu reģistrāciju. Turklāt tā arī tieši un automātiski publisko ar šīm politiskajām partijām un fondiem saistīto informāciju un dokumentus. Parlaments sagaida, ka šīs notikumu attīstības rezultātā to pieteikumu skaits, kas attiecas uz piekļuvi ar politiskām partijām un fondiem saistītiem dokumentiem, ievērojami samazināsies.

C. Apspriešanās ar trešām personām

Ja Parlamentam saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001 prasa publiskot dokumentu, kurš atrodas tā rīcībā, bet kuru ir izstrādājusi trešā persona, Parlaments var apspriesties ar dokumenta autoru par tā nostāju attiecībā uz attiecīgā dokumenta publiskošanu. Parasti dokumenta autors labāk nekā tā turētājs var izvērtēt, vai šo dokumentu tiešām var publiskot.

Iestāžu apspriešanās

Ja trešā persona ir Komisija vai Padome, Parlaments apspriežas ar trešo personu saskaņā ar īpašu saprašanās memorandu, ko visas trīs iestādes parakstīja 2002. gadā. Tas pats notiek pretējā gadījumā — saskaņā ar šo pašu memorandu Komisija un Padome apspriežas ar Parlamentu, ja tās ir saņēmušas pieprasījumu publiskot dokumentu, ko ir izstrādājis Parlaments.

Visas trīs iestādes saskaņā ar vienošanos ir apņēmušās veikt šādu iepriekšēju apspriešanos termiņā, kas ļauj tām pabeigt izskatīt pieteikumu par piekļuvi dokumentiem Regulā (EK) Nr. 1049/2001 noteiktajā obligātajā termiņā. Šajā procesā iestāde, kas izskata pieteikumu,

pirms lēmuma pieņemšanas var gūt labāku izpratni par pieprasītajiem dokumentiem un pušu interesēm. 2017. gadā saskaņā ar saprašanās memorandu Parlaments piedalījās desmit apspriešanās gadījumos.

Apspriešanās ar citām trešām personām

Ja Parlamentam saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1049/2001 prasa publiskot dokumentu, kurš atrodas tā rīcībā, bet kuru ir izstrādājusi trešā persona, kas nav Padome vai Komisija, Parlamentam ir jāapspriežas ar trešām personām par dokumenta publiskošanu, ja nav skaidrs, vai dokumentu drīkst nodot atklātībai. Tā kā trešām personām nav skaidri noteiktu saistību atbildēt uz apspriešanās pieprasījumu noteiktā termiņā, tas mēdz sarežģīt attiecīgā pieteikuma izskatīšanu.

Jūlijā pēc tam, kad Tiesa apstiprināja savu lēmumu lietā C-213/15 P, paužot viedokli, ka iesniegumi tiesā Regulas (EK) Nr. 1049/2001 nolūkā ir uzskatāmi par tādiem pašiem dokumentiem kā citi, Parlaments saņēma pieteikumus par piekļuvi visiem iesniegumiem tiesā dažās tiesvedības lietās, kurās ir bijis iesaistīts Parlaments. Tā rezultātā Parlaments uzsāka apspriešanos ar visām personām, kuru iesniegumi bija Parlamenta rīcībā. To vidū bija arī vairāku dalībvalstu iesniegumi. Parlaments pakāpeniski publiskoja pieprasītos dokumentus, ja to autori apstiprināja, ka šie dokumenti var tikt nodoti atklātībai. Ja šāda atļauja netika saņemta, Parlaments noteica, ka, pamatojoties uz Regulā (EK) Nr. 1049/2001 paredzētajiem izņēmumiem attiecībā uz piekļuves tiesībām un ņemot vērā judikatūru, pieprasītos iesniegumus nevar publiskot.

III NODAĻA.

Eiropas Ombudam iesniegtās sūdzības un Tiesai nodotās lietas

Eiropas Ombudam iesniegtās sūdzības un lietas, kas iesniegtas Tiesā saistībā ar to, kā Parlaments īsteno Regulu (EK) Nr. 1049/2001, bieži vien dod administrācijai iespēju precizēt to, kā praktiski tiek īstenota piekļuve dokumentiem, neatkarīgi no attiecīgās procedūras rezultāta. Šajā nodaļā tiek sniegta informācija par sūdzībām, kas 2017. gadā iesniegtas Ombudam, un lietām, ko pašlaik izskata Tiesa.

A. Jaunas sūdzības

– Sūdzība 611/2017 un sūdzība 895/2017

Žurnālists, kas bija iesniedzis pieteikumus par piekļuvi dokumentiem, kuros bija iekļauti konkrēti darbinieku personas dati, un saņēmis atteikumu, 2017. gada pavasarī iesniedza Ombudam divas sūdzības. Abas sūdzības bija ļoti līdzīgas. Pirmā sūdzība attiecās uz Parlamenta lēmumiem pagarināt pieteikumu izskatīšanas termiņu un atteikumu nodrošināt piekļuvi konkrētiem dokumentiem. Otrajā sūdzībā pieteikuma iesniedzējs atkārtoti apgalvoja, ka Parlaments ir nepamatoti pagarinājis atbildes sniegšanas termiņu, kļūdaini atteicis piekļuvi konkrētam dokumentam un dažus dokumentus reģistrē tā, ka tas neatbilst Regulas (EK) Nr. 1049/2001 prasībām.

Ombuda dienesti 2017. gada vasarā pārbaudīja attiecīgos dokumentus. Šobrīd Parlaments gaida Ombuda secinājumus.

– Sūdzība 1956/2017

Novembrī pieteikuma iesniedzējs Ombudam iesniedza sūdzību saistībā ar pieteikumu par publisku piekļuvi dokumentiem, kuros ir iekļauti Eiropas Parlamenta un valstu parlamentu deputātu personas dati. Izmeklēšana ir slēgta, un saistībā ar to nav nepieciešams veikt nekādus turpmākus pasākumus.

B. Izskatīšana Tiesā

B.1. Jaunas lietas

Parlamenta lēmumi par piekļuvi dokumentiem tiek apstrīdēti samērā reti. Šogad Tiesai tika iesniegta tikai viena prasība par lēmuma atcelšanu.

Jūlijā ES tiesību profesors iesniedza Tiesā prasību atcelt Parlamenta 2017. gada 3. aprīļa lēmumu, kurā iestāde atteicās piešķirt publisku piekļuvi Parlamenta 2015. gada 8. jūlija lēmumam, pamatojoties uz to, ka minētais lēmums tobrīd jau tika apstrīdēts Tiesā un tā publiskošana kavētu tiesvedību (Lieta T-421/17 — *Leino-Sandberg/Parlaments*).

B.2. Tiesas spriedumi

Gada sākumā saistībā ar piekļuvi dokumentiem un Eiropas Parlamentu vēl nebija izskatītas trīs lietas: lieta T-136/15 — *Evropāiki Dynamiki/ Parlaments* (publiskā iepirkuma procedūras), lieta T-540/15 — *De Capitani/ Parlaments* (trialoga dokumenti) un lietas T-639/15 līdz T-666/15 — *žurnālisti/ Parlaments* (deputātu pabalsti un izdevumi). Tiesa gada laikā katru no šīm lietām ir izskatījusi sēdē un nākusi klajā ar spriedumu lietā T-136/15 — *Evropāiki Dynamiki/ Parlaments* un lietā T-540/15 — *De Capitani/ Parlaments*.

1) Lieta T-136/15 — Evropāiki Dynamiki/ Parlaments

Šajā gadījumā pieteikuma iesniedzējs prasīja Parlamentam nodrošināt piekļuvi visai pieejamajai informācijai par visiem uzaicinājumiem iesniegt piedāvājumus virknē konkursa procedūru. Parlaments informēja pieteikuma iesniedzēju par to, ka, ņemot vērā ļoti lielo dokumentu skaitu, tas nevarēs ievērot Regulā (EK) Nr. 1049/2001 noteiktos termiņus attiecībā uz piekļuvi dokumentiem, un ierosināja rast pieņemamu risinājumu minētās regulas 6. panta 3. punkta izpratnē. Pieteikuma iesniedzējs uz šo ierosinājumu atbildēja noraidoši. Ņemot vērā iepriekšminēto, Parlaments atteicās nodrošināt piekļuvi visiem pieprasītajiem dokumentiem, norādot, ka šo dokumentu izvērtēšana radītu pārmērīgu darba slodzi.

Tiesa apstiprināja Parlamenta nostāju, saskaņā ar kuru iestāde var atteikt piekļuvi dokumentiem, pamatojoties uz nesamērīgu administratīvo slogu. Tiesa nosprieda, ka iestāde tiešām var atteikties nodrošināt piekļuvi dokumentiem, pamatojoties uz nepamatotu darba slodzi ar nosacījumu, ka: 1) darba slodze, kas rastos, lai atsevišķi izskatītu katru pieprasīto dokumentu, ir nepamatota, 2) iestāde ir apspriedusies ar pieteikuma iesniedzēju, lai rastu pieņemamu risinājumu, un 3) iestāde ir patiesi izskatījusi visas iespējas, kas ļautu izvairīties no katra dokumenta atsevišķas izvērtēšanas.

Šis konstatējums ir ļoti svarīgs, jo to var izmantot gadījumos, kad būtu grūti dokumentus izvērtēt Regulā (EK) Nr. 1049/2001 noteiktajā termiņā.

2) Lieta T-540/15 — De Capitani/ Parlaments (trialoga dokumenti)

Šajā gadījumā pieteikuma iesniedzējs vēlējās, lai tiktu atcelts Parlamenta 2015. gada 8. jūlija lēmums piešķirt tikai daļēju piekļuvi diviem daudzaiļu dokumentiem, kas attiecas uz gaidāmajām iestāžu sarunām par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Savienības Aģentūru tiesībaizsardzības sadarbībai un apmācībai (Eiropolu).

Lieta tika izskatīta tiesā 2017. gada septembrī, un spriedums tika pasludināts 2018. gada 22. martā.

Tiesneši nosprieda, ka Parlaments nav pierādījis, ka pieprasīto daudzaiļu dokumentu pilnīga publiskošana, pirms ir pabeigta likumdošanas procedūra, nopietni kaitētu likumdošanas procesam. Tādēļ viņi anulēja Parlamenta lēmumu pamatojuma trūkuma dēļ.

3) Lietas T-639/15 līdz T-666/15 — Psara e.a. / Parlaments (deputātu pabalsti un izdevumi)

Vairāki žurnālisti 2015. gada novembrī Vispārējā tiesā ierosināja 29 tiesvedības, reaģējot uz Parlamenta lēmumiem atteikt publisku piekļuvi apliecinājumiem dokumentiem, kas attiecas uz visu deputātu izdevumiem un pabalstiem, pamatojot šos lēmumus ar personu privātās dzīves un neaizskaramības aizsardzības apsvērumiem.

Pieprasīto dokumentu skaits bija mērāms simtos tūkstošos.

Tā kā Parlaments bija atteicies nodrošināt piekļuvi, īpaši pamatojoties uz personu privātās dzīves aizsardzību, kas paredzēta Regulā (EK) Nr. 1049/2001, un arī nespēju izvērtēt tik lielu pieprasīto dokumentu skaitu, kas netika samazināts līdz apstrādājamam apmēram, pieteikuma iesniedzēji iesniedza Tiesā prasību, lai Parlamenta lēmumu atceltu. Lieta tika izskatīta tiesā 2017. gada oktobrī. Spriedums ir gaidāms 2018. gadā.

Noslēguma piezīmes

Laikā, kopš stājusies spēkā Regula (EK) Nr. 1049/2001, ir gan audzis Parlamenta pienākumu klāsts, gan palielinājusies sabiedrības interese par to. Cilvēki ir labāk informēti par to, ka Parlaments automātiski un tiešā veidā publisko gandrīz visu sagatavoto leģislatīvo materiālu. Attiecīgi ir samazinājies to pieteikumu skaits, kuros tiek lūgta piekļuve dokumentiem, kas jau ir publiski pieejami, un pieprasījumi ir kļuvuši specializētāki. Daudzi pieteikumu iesniedzēji, žurnālisti un pētnieki vēlas piekļūt iekšējiem ziņojumiem un informācijai par Parlamenta administratīvajiem uzdevumiem. Sagaidāms, ka šī interese saglabāsies un pat palielināsies saistībā ar Eiropas Parlamenta vēlēšanām 2019. gadā.

Tajā pašā laikā to darbību skaits, kuras uzsāktas, lai atceltu Parlamenta lēmumu, un nesenais Parlamentam labvēlīgais Tiesas spriedums lietā T-136/15 liecina, ka tas kopumā ir atradis pareizo līdzsvaru starp tiesībām piekļūt dokumentiem un šo tiesību izņēmumiem.